

INFORMACIJA
O ZAKLJUČIVANJU MEMORANDUMA O RAZUMIJEVANJU
IZMEĐU
MINISTARSTVA PROSVJETE CRNE GORE
I MINISTARSTVA VANJSKIH POSLOVA I TRGOVINE MAĐARSKE
O SARADNJI U OKVIRU PROGRAMA STIPENDIUM HUNGARICUM
ZA PERIOD 2024-2026

Bilateralni odnosi između Crne Gore i Mađarske predstavljaju pozitivan primjer prijateljske saradnje, osnažene uspostavljanjem unaprijeđenog partnerstva dviju zemalja, prvenstveno kroz podršku EU i NATO integracijama, kao i u oblasti bilateralne saradnje, naročito privredne i saradnje u oblasti obrazovanja.

Memorandum o razumijevanju između Ministarstva prosvjete Crne Gore i Ministarstva vanjskih poslova i trgovine Mađarske o saradnji u okviru programa Stipendium Hungaricum za period 2024-2026 su izuzetno važni za unapređenje saradnje u oblasti obrazovanja, prevashodno za promovisanje mobilnosti u oblasti visokog obrazovanja jer je ona prepoznata kao prioritet u strateškim dokumentima, kako na nacionalnom, tako i na nivou Evropske unije. Broj stipendija koje mađarska strana na godišnjem nivou dodjeljuje crnogorskim studentima iznosi trideset pet (35), pri čemu se stipendije alociraju za bachelor, master i doktorske studije.

Pravni okvir za zaključivanje ovog Memorandum je definisan 27. januara 2017. godine, kada je potpisan Sporazum o saradnji u oblasti obrazovanja, kulture, sporta i mladih između Vlade Crne Gore i Vlade Mađarske. Sporazum podrazumijeva razmjenu predstavnika institucija visokog obrazovanja, akademija, istraživača, mladih i studenata u okviru programa stipendiranja. Sporazumom je predviđena razmjena programa (sa posebnim naglaskom na razmjenu informacija o mladima i savjetovanje, učešće i mobilnost mladih, neformalno obrazovanje i saradnju između omladinskih organizacija); stručnu razmjenu u oblasti omladinske infrastrukture (omladinski centri, omladinski klubovi, info centri); i razmjenu strateških dokumenata (nacionalne i lokalne omladinske politike), razmjenu zakona i podzakonskih akata koji se odnose na mlade).

Memorandum je takođe u skladu sa Zajedničkom deklaracijom o uspostavljanju unaprijeđenog prijateljstva između vlada Crne Gore i Mađarske, koja je potpisana 15. juna 2012. godine a koja će doprinijeti međusobnom razumijevanju, povjerenju i prijateljstvu između naroda dviju zemalja prevashodno kroz saradnju u oblasti obrazovanja.

Cilj ovog Memoranduma je da dugoročno olakša proširenje saradnje između učesnika, doprinoseći na taj način, u interesu razvoja društva zasnovanog na znanju, uzajamno korisnoj saradnji u oblasti visokog obrazovanja.

Radi podsticanja daljeg razvoja bilateralnih odnosa, dvije strane će ohrabrivati diplomirane stipendiste da učestvuju u različitim alumni programima i da, po povratku u svoju zemlju, održavaju kontakte sa svojim sunarodnicima koji su takođe diplomirali u Mađarskoj, kao i sa mađarskom visokoškolskom institucijom koju su pohađali. U tom cilju, mađarska strana će organizovati redovne alumni sastanke u Mađarskoj na kojima će moći da učestvuju svi crnogorski građani koji su učestvovali u programu stipendiranja i registrovani su u bazi podataka koju vodi mađarska strana.

Memorandum je usaglašen diplomatskim putem i u direktnoj komunikaciji između predstavnika Ministarstva prosvjete i predstavnika Ambasade Mađarske u Crnoj Gori. Za njihovo izvršavanje nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva u Budžetu Crne Gore. Nadalje, ne postoji druga opcija regulisanja ovog pitanja, osim donošenja amandmana jer se na ovaj način jasnije i detaljnije definišu tačke koje su izmijenjene.

**MEMORANDUM O RAZUMIJEVANJU
IZMEĐU
MINISTARSTVA PROSVJETE CRNE GORE
I MINISTARSTVA VANJSKIH POSLOVA I TRGOVINE MAĐARSKE
O SARADNJI U OKVIRU PROGRAMA STIPENDIUM HUNGARICUM
ZA PERIOD 2024–2026**

Vođeni željom da učvrste prijateljske odnose između dvije zemlje i unaprijede saradnju u oblasti visokog obrazovanja, a u skladu sa Sporazumom o saradnji u oblasti obrazovanja, kulture, sporta i mladih između Vlade Crne Gore i Vlade Mađarske, potpisanog 27. januara 2017. godine, Ministarstvo prosvjete Crne Gore i Ministarstvo vanjskih poslova i trgovine Mađarske (u daljem tekstu: „Učesnici“ ili pojedinačno „Učesnik“) su se saglasili da implementiraju sljedeći Memorandum o razumijevanju (u daljem tekstu: „MoR“) za period 2024–2026.

I. Cilj Memoranduma o razumijevanju

Cilj ovog Memoranduma o razumijevanju je da olakša, dugoročno gledano, proširenje saradnje između učesnika, doprinoseći na taj način, u interesu razvoja društva zasnovanog na znanju, obostrano korisnoj saradnji u oblasti visokog obrazovanja.

II. Stipendium Hungaricum stipendije za građane Crne Gore

1. U okviru Programa stipendiranja Stipendium Hungaricum (u daljem tekstu: „Program stipendiranja“), mađarski učesnik nudi najviše trideset pet (35) stipendija godišnje građanima Crne Gore za školovanje u Mađarskoj na mađarskom ili stranom jeziku.

2. Stipendije se mogu dodijeliti za:

a) Osnovne (BA/BSc), postdiplomske (MA/MSc), jednostepene magistarske (OTM) studije u bilo kojoj dostupnoj oblasti studija, uključujući oblast medicinskih i zdravstvenih nauka i/ili doktorske (PhD/DLA) studije u bilo kojoj oblasti interesovanja; i/ili

b) Part-time studijski programi za tri (3) do deset (10) mjeseci koji donose kredite.

3. Listu dostupnih studijskih programa na različitim nivoima studija objaviće Javna fondacija Tempus (www.tpf.hu) na konkursu za datu godinu.

III. Obaveze mađarskog učesnika

1. Što se tiče stipendija ponuđenih u Članu II ovog Memoranduma o razumijevanju, mađarski učesnik se obavezuje da crnogorskim stipendistima obezbijedi sljedeće:

a) besplatnu školarinu,

- b) studentski dom u kampusu visokoškolske ustanove primaoca ili doprinos za troškove smještaja u skladu sa relevantnim zakonskim propisima koji su na snazi u vrijeme potpisivanja ovog Memoranduma o razumijevanju,
- c) pravo na zdravstvene usluge i mogućnost dodatnog zdravstvenog osiguranja koje pokriva usluge na stranom jeziku,
- d) korišćenje besplatnih bibliotečkih usluga,
- e) mjesečnu naknadu u skladu sa važećim zakonskim propisima koji definišu visinu stipendija za strane studente, koji su na snazi u trenutku potpisivanja ugovora o stipendiranju.

2. Programom stipendiranja upravlja javna fondacija Tempus u ime mađarskog učesnika. Dodatne informacije u vezi sa prijavom i stipendijom (stvarna mjesečna naknada, smještaj, pravo na zdravstvene usluge) biće objavljene u konkursu za datu godinu.

IV. Obaveze crnogorskog učesnika

1. Crnogorski Učesnik se obavezuje da skrene pažnju i promovise poziv za podnošenje prijava i da izabere i rangira kandidate koji će biti nominovani za stipendije na osnovu prijava podnesenih Javnoj fondaciji Tempus. Pored primarne liste kandidata, crnogorski Učesnik će sastaviti i sekundarnu, pripravnu listu kandidata.
2. Crnogorski učesnik se obavezuje da će svake godine, u roku navedenom u pozivu za podnošenje prijava, obavijestiti mađarskog učesnika o primarnoj i sekundarnoj listi izabраниh i nominovanih lica.
3. Putne troškove u inostranstvu snosi student.

V. Uslovi za učešće u Programu stipendiranja

1. Studenti koji se prijavljuju za osnovne (BA/BSc) i objedinjene, jednostepene magistarske (OTM) studije moraju da posjeduju srednje obrazovanje koje se može potvrditi; studenti koji se prijavljuju za postdiplomske (MA/MSc) studije moraju imati adekvatnu i odgovarajuću diplomu Bachelor (BA/BSc); studenti koji se prijavljuju za pune doktorske (PhD/DLA) studije moraju imati adekvatnu i odgovarajuću master diplomu (MA/MSc).
2. Prije početka studija na mađarskom jeziku, studenti bez znanja mađarskog najmanje na srednjem nivou će pohađati jednogodišnji pripremni kurs koji organizuje mađarski učesnik. Uslovi stipendiranja za studente upisane u pripremnju godinu biće identični onima koji važe za studente osnovnih studija.
3. Studenti koji se prijavljuju za studije na jeziku koji nije mađarski moraju imati relevantno znanje tog jezika na nivou koji propisuje institucija domaćin.
4. Kandidati moraju ispuniti uslove za prijem mađarske visokoškolske ustanove na koju su se prijavili.
5. Stipendisti moraju imati najmanje osamnaest godina na početku studija.
6. Svi drugi uslovi stipendiranja biće objavljeni u pozivu za prijavu za datu godinu.

VI. Alumni programi

1. U cilju olakšavanja razvoja bilateralnih odnosa, Učesnici će podsticati diplomce Programa stipendiranja da učestvuju u različitim alumni programima i da po povratku u matičnu zemlju održavaju kontakt sa svojim sunarodnicima koji su takođe diplomirali u Mađarskoj, kao i sa mađarskom visokoškolskom institucijom koju su završili.
2. U tom cilju, mađarski učesnik se obavezuje da organizuje redovne alumni susrete u Mađarskoj, pozivajući sve građane Crne Gore koji su diplomirali na mađarskoj visokoškolskoj ustanovi u okviru Programa stipendiranja i koji su registrovani u alumni bazu koju vodi mađarski učesnik.

VII. Izmjena Memoranduma o razumijevanju

Ovaj Memorandum o razumijevanju može biti izmijenjen uz obostranu saglasnost Učesnika u pisanoj formi, putem zvaničnih kanala. Ove izmjene će činiti sastavni dio Memoranduma o razumijevanju.

VIII. Rešavanje razlika

Sve razlike koje se mogu pojaviti u vezi sa tumačenjem, primjenom ili realizacijom ovog Memoranduma o razumijevanju biće rešene na prijateljski način, kroz konsultacije ili pregovore između Učesnika.

IX. Stupanje na snagu, trajanje, prestanak

1. Ovaj MoR stupa na snagu 1. januara 2024. i ostaje na snazi do 31. decembra 2026. godine.
2. Članovi od II do V će se primjenjivati od trenutka stupanja na snagu MoR-a.
3. Ovaj Memorandum o razumijevanju može da raskine bilo koja od Učesnica u pisanoj formi, diplomatskim putem. U ovom slučaju, raskid Memoranduma o razumijevanju stupa na snagu nakon isteka perioda od šest (6) mjeseci od prijema obavještenja o njegovom raskidu. U slučaju isteka ili raskida ovog Memoranduma o razumijevanju, njegove odredbe će nastaviti da se primjenjuju u odnosu na sve tekuće programe i projekte dok se ne završe.

Sačinjeno u dva (2) originalna primjerka u _____ dana _____ 2023. godine, na engleskom jeziku, pri čemu su oba teksta podjednako verodostojna.

**ZA MINISTARSTVO PROSVJETE CRNE
GORE**

**ZA MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I TRGOVINE MAĐARSKE**

**MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
BETWEEN
THE MINISTRY OF EDUCATION OF MONTENEGRO
AND
THE MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS AND TRADE OF HUNGARY
ON
COOPERATION WITHIN THE FRAMEWORK OF
THE STIPENDIUM HUNGARICUM PROGRAMME
FOR THE YEARS 2024–2026**

Driven by the desire to strengthen the friendly relations between the two countries and to promote cooperation in the field of higher education and in pursuance of the Agreement between the Government of Hungary and the Government of Montenegro on Education, Culture, Sport and Youth, signed on 27 January 2017, the Ministry of Education of Montenegro and the Ministry of Foreign Affairs and Trade of Hungary (hereinafter referred to together as the “Participants” or individually as the “Participant”) have agreed to implement the following Memorandum of Understanding (hereinafter referred to as the “MoU”) for the years 2024–2026.

I. Objective of the MoU

The objective of the present MoU is to facilitate, in the long term, the extension of cooperation between the Participants, thus contributing, in the interest of developing a knowledge-based society, to mutually beneficial collaboration in the field of higher education.

II. Stipendium Hungaricum scholarships for the citizens of Montenegro

1. Within the framework of the Stipendium Hungaricum Scholarship Programme (hereinafter referred to as the “Scholarship Programme”), the Hungarian Participant offers at most 35 scholarships annually to the citizens of Montenegro for pursuing studies in Hungary either in Hungarian or in a foreign language.
2. Scholarships may be granted for pursuing:
 - a) Full-time undergraduate (BA/BSc), graduate (MA/MSc), one-tier Master’s (OTM) studies in any available field of study, including the field of Medical and Health Science, and/or doctoral (PhD/DLA) studies in any field of interest; and/or
 - b) three (3) to ten (10) months’ credit-earning part-time study programmes.
3. The list of the available study programmes at the different study levels will be published by the Tempus Public Foundation (www.tpf.hu) in the given year’s call for applications.

III. Commitments of the Hungarian Participant

1. Regarding scholarships offered in Paragraph II of the present MoU, the Hungarian Participant undertakes to provide the following to the Montenegrin scholarship holders:
 - a) tuition-free courses,
 - b) dormitory places on the campus of the receiving higher-education institution or contribution to the accommodation costs as stipulated by the relevant legal regulations in effect at the time of the present MoU's signing,
 - c) entitlement to health services and the option for additional health insurance covering services in a foreign language,
 - d) use of free library services,
 - e) monthly allowance in accordance with the prevailing legal regulations defining the amount of the scholarships for international students, in effect at the time of the signing of the scholarship contract.
2. The Scholarship Programme is operated by Tempus Public Foundation on behalf of the Hungarian Participant. Further information as regards the application and the scholarship (actual monthly allowance, accommodation, entitlement to health services) will be published in the given year's call for applications.

IV. Commitments of the Montenegrin Participant

1. The Montenegrin Participant undertakes to call attention to and promote the call for applications and to select and rank the applicants to be nominated for the scholarships based on the applications submitted to Tempus Public Foundation. In addition to the primary list of nominees, the Montenegrin Participant will also compile a secondary, standby list of applicants.
2. Every year, the Montenegrin Participant undertakes to inform the Hungarian Participant, within the timeframe specified in the call for applications, about the primary and secondary list of persons selected and to be nominated.
3. International travel expenses shall be borne by the student.

V. Requirements for participation in the Scholarship Programme

1. Students applying for undergraduate (BA/BSc) and undivided, one-tier Master's (OTM) studies have to possess certifiable secondary education; students applying for graduate (MA/MSc) studies have to have an adequate and appropriate Bachelor's (BA/BSc) degree; students applying for full doctoral (PhD/DLA) studies have to have an adequate and appropriate graduate (MA/MSc) degree.
2. Before commencing studies in the Hungarian language, students without at least an intermediate-level command of Hungarian shall participate in a one-year preparatory course organized by the Hungarian Participant. The terms and scholarship conditions

for students enrolled in the preparatory year will be identical to those applying to undergraduate students.

3. Students applying for studies in a language other than Hungarian shall have relevant knowledge of that language at the level prescribed by the host institution.
4. Applicants must comply with the admission requirements of the Hungarian higher-education institution they applied to.
5. Scholarship holders must be at least eighteen years of age when beginning their studies.
6. Any other scholarship conditions will be published in the given year's call for applications.

VI. Alumni Programmes

1. In order to facilitate the development of bilateral relations, the Participants will encourage graduates of the Scholarship Programme to participate in various alumni programmes and, upon return to their home country, to maintain contact with their compatriots who have also graduated in Hungary, as well as with the Hungarian higher-education institution they have graduated from.
2. To this end, the Hungarian Participant undertakes to organize regular alumni meetings in Hungary, inviting all citizens of Montenegro who have graduated from a Hungarian higher-education institution within the framework of the Scholarship Programme and registered in the alumni database operated by the Hungarian Participant.

VII. Amendment of the MoU

The present MoU may be amended by the mutual consent of the Participants in writing, through official channels. These amendments will constitute an integral part of the MoU.

VIII. Resolution of differences

Any differences that may arise concerning the interpretation, application or implementation of this MoU will be resolved in a friendly manner, through consultations or negotiations between the Participants.

IX. Entry into effect, duration, termination

1. The present MoU will take effect on 1 January 2024 and remain in effect until 31 December 2026.
2. Paragraphs II through V will be implemented from the application period starting after the present MoU has taken effect.
3. The present MoU may be terminated by either of the Participants in writing, through diplomatic channels. In this case, the termination of the MoU will take effect after the

expiry of a six (6) months period after receiving the notification about its termination. In the event of this MoU's expiry or termination, its provisions will continue to be implemented with respect to all ongoing programmes and projects until they are completed.

Done in two (2) original copies in _____ on _____ 2023, in the English language, both texts being equally authentic.

**FOR THE MINISTRY OF
EDUCATION OF
MONTENEGRO**

**FOR THE MINISTRY OF
FOREIGN AFFAIRS AND TRADE OF
HUNGARY**